

MESTO ŠURANY - MESTSKÝ ÚRAD ŠURANY

Mestské zastupiteľstvo ŠURANY

Materiál č. A/3/10/2020

VEC: Správa o stave na úseku životného prostredia k 31.12.2019

Predkladá:

Ing. Pavol Tóth
ved.odd.ŽP,V,ÚPaSMM
MsÚ v Šuranoch

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Šuranoch prerokovalo „Správu o stave na úseku životného prostredia k 31.12.2019“, stanovisko komisie výstavby, životného prostredia a podnikateľskej činnosti pri Msz v Šuranoch a túto

berie na vedomie

- bez pripomienok
- s pripomienkami

poslancov Mestského zastupiteľstva v Šuranoch v zmysle predlohy.

Spracoval:

Ing. Pavol Tóth
ved.odd.ŽP,V,ÚPaSMM
MsÚ v Šuranoch

Na základe:

Plánu práce MsZ
na I. polrok 2020

.....
podpis predkladateľa

Mesto Šurany

Oddelenie životného prostredia, výstavby, územného plánovania
a správy mestského majetku

Námestie hrdinov 1, 942 01 Šurany

Materiál č. A/3/10/2020

Dôvodová správa:

VEC: Správa o stave na úseku životného prostredia k 31.12.2019

V zmysle plánu práce Mestského zastupiteľstva Šurany na I. polrok 2020 predkladá oddelenie životného prostredia, výstavby, územného plánovania a smm Mestského úradu v Šuranoch Správu o stave na úseku životného prostredia k 31.12.2019.

Správa je súhrnom informácií týkajúcich sa životného prostredia a to hlavne o počte vydaných súhlasov na stavbu a užívanie malých zdrojov znečisťovania ovzdušia, o počte vydaných rozhodnutí o výrube drevín a o množstve vyzbieraných odpadoch v roku 2019 v meste Šurany.

Ing. Pavol Tóth
vedúci oddelenia životného prostredia,
výstavby, územného plánovania a smm
Mestského úradu v Šuranoch

V Šuranoch dňa 17.1.2020

Mesto Šurany

Námestie hrdinov 1, 942 01 Šurany

Oddelenie životného prostredia, výstavby, územného plánovania a správy mestského majetku

V Šuranoch, dňa 17.1.2020

Materiál č. A/3/10/2020

Správa o stave na úseku životného prostredia k 31. 12. 2019

Základné zásady pri ochrane životného prostredia (ďalej len ŽP) a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane a zlepšovaní stavu životného prostredia a pri využívaní prírodných zdrojov vymedzuje zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Životným prostredím je všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov včítane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Základnými zložkami ŽP sú najmä voda, ovzdušie, horniny, pôda, organizmy.

Ochranou ŽP rozumieme činnosti, ktoré smerujú k predchádzaniu a obmedzovaniu znečisťovania alebo poškodzovania ŽP, ale aj k samotnému odstraňovaniu tohto nežiaduceho stavu.

Voda

Pitná voda je sladká voda, nevyhnutná zložka ľudskej potravy. Jej zdrojom je zrážková voda, podzemná voda a s určitým obmedzením voda riek a jazier. Kvalita pitnej vody sa hodnotí na základe výsledkov rozborov vody z vodovodnej siete, surovej vody povrchovej a surovej vody podzemnej.

V meste Šurany je vybudovaný verejný vodovod v celom rozsahu mesta. Hlavným zdrojom vody pre zásobovanie mesta je vodný zdroj Gabčíkovo, diaľkovod Nové Zámky – Černík DN 800. Na diaľkovod je napojené prívodné potrubie DN 300, ktoré dopravuje pitnú vodu do vodojemu v Šuranoch 700 m³, ktorý je súčasťou úpravne vody. Obyvatelia mesta napojení na pitnú vodu z verejných vodovodov sa môžu o kvalite informovať u dodávateľa pitnej vody – Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Nové Zámky a u Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Nových Zámkoch (RÚVZ).

Odvádzanie splaškových vôd má mesto Šurany a mestská časť Kostolný Sek zabezpečené cez vybudovanú verejnú kanalizáciu, miestna časť Nitriansky Hrádok má odpadové vody odvádzané do domových žúmp.

Splaškové vody sú odvádzané kanalizačnými zberačmi do čistiarne odpadových vôd, ktorú prevádzkuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Nové Zámky - stredisko Šurany. Dažďové vody sú samostatne prečerpávané priamo do recipientu Stará Nitra. Čistiareň vôd je mechanicko-biologická, s aktiváciou hlboko prevzdušňovanou so strednobublinovým systémom prevzdušňovania. Po biologickom stupni je voda vypúšťaná do recipientu.

Z hľadiska vodného hospodárstva je potrebné riešiť hlavne vybudovanie splaškovej kanalizácie v miestnej časti Nitriansky Hrádok. Túto kanalizáciu plánuje vybudovať investor Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Nábrežie za hydrocentrálou 4, Nitra. Na stavbu vydalo mesto Šurany územné rozhodnutie, ktoré je právoplatné.

Mesto Šurany, ako dotknutý orgán taktiež vydalo investorovi všetky ním požadované stanoviská k stavbe a bude promptne reagovať na ďalšie požiadavky k stavbe.

V súčasnosti má investor vypracovanú projektovú dokumentáciu pre stavebné konanie a zabezpečuje potrebné povolenia a stanoviská k stavebnému konaniu pre príslušný stavebný úrad, ktorým je Okresný úrad Nové Zámky, Odbor starostlivosti o životné prostredie.

Ovzdušie

Vzduch, alebo odborným názvom ovzdušie je jednou zo základných látok v ekosystéme človeka. Ovzdušie (atmosféra) tvorí plynný obal Zeme. Je základnou zložkou biosféry, bez ktorej by nebol možný život na Zemi. Vzdušný kyslík je nevyhnutný pre väčšinu živých organizmov a oxid uhličitý obsiahnutý vo vzduchu je potrebný pre rast rastlín. Vzduch má niektoré osobité vlastnosti.

Čistý vzduch neobsahuje nijaké tuhé, kvapalné ani plynné znečisťujúce látky a v skutočnosti sa v prírodných podmienkach nevyskytuje, lebo ustavične prebiehajú dynamické zmeny medzi atmosférou, zemským povrchom, hydrosférou, biosférou a pod. Vzhľadom na tieto zmeny nie je ani prirodzené zloženie vzduchu v atmosfére konštantné. Človek ovplyvňuje ovzdušie intenzívne, mnohostranne a väčšinou negatívne.

V rámci Environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky (SAŽP, 2008) sa územie Šurian nachádza v Dolnopovažskej zaťaženej oblasti.

V súčasnosti najohrozenejšou zložkou prírodného prostredia je práve ovzdušie a jeho znečistenie rýchlo vzrastá, preto je potrebné pristupovať zodpovedne k ochrane ovzdušia, aby sme ho zachovali čisté aj pre budúce generácie.

Mesto Šurany pri zabezpečovaní činností preneseného výkonu štátnej správy v oblasti ochrany ovzdušia v roku 2019 dodržiavalo nasledovné všeobecne záväzné právne predpisy:

- Zákon NR SR č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov,
- Zákon NR SR č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov,
- Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Šurany č. 4/2014 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia.

V zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov bolo v roku 2019 oddelením životného prostredia, výstavby, územného plánovania a správy mestského majetku mestského úradu v Šuranoch (ďalej len „oddelenie životného prostredia“) vydaných 44 súhlasov na malý zdroj znečisťovania ovzdušia, z toho bolo 14 súhlasov na povolenie stavby malého zdroja znečisťovania ovzdušia a 30 súhlasov na užívanie malého zdroja znečisťovania ovzdušia.

Pôda

Pôda je prírodný útvar, ktorý sa vyvíja v dôsledku zložitého, komplexného pôsobenia vonkajších (exogénnych) činiteľov na materskú horninu (endogénny činiteľ) a vyznačuje sa úrodnosťou. Každá pôda predstavuje živý organizmus, v ktorom existuje čulý život rozličných baktérií, plesní a iných mikroorganizmov. Je to uzatvorený kruh existencie a zániku, tvorby a rozkladu organických látok. Ako každý živý organizmus aj pôda má jediný cieľ: žiť a rodiť. Označením pôda rozumieme hornú vrstvu pevnej zemskej kôry. Ak z pôdy vyberieme určitú časť a upravíme ju, získame zemiu. Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú environmentálnu funkciu pôd, patria najmä zhutňovanie, acidifikácia, neuvážené meliorácie a rekultivácie, nadmerná chemizácia, emisno-imisná kontaminácia a zvyšujúca sa erózia.

Značná časť pôdy v Šuranoch je poľnohospodársky intenzívne využívaná. Podľa mapy kontaminácie pôd sa územie Šurian nachádza v kategórii nekontaminovaných pôd resp. mierne kontaminovaných pôd. V rámci poľnohospodárskej pôdy je prevládajúcim druhom pozemku orná pôda, ktorá zaberá 4 311,60 ha, čo predstavuje až 87,52 %, zvyšok tvoria trvalé trávnaté porasty 4,91 %, ovocné sady 3,65 % a vinice 0,65 %.

Podiel poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery plochy katastrálnych území je 82,37, pričom najväčší index zornenia je v Nitrianskom Hrádku 83,50. V území sa vyskytujú pôdy zaradené do kvalitatívnych skupín č. 1. až 8., pričom najväčšie zastúpenie majú pôdy skupín č. 1., 2. a 3.

Plocha lesov podľa údajov Národného lesníckeho centra tvorí 201,48 ha, čo predstavuje 3,36% lesnatosť územia, teda veľmi nízku lesnatosť pre intenzívne obrábanú poľnohospodársku krajinu. V rámci katastrálnych území Šurany a Nitriansky Hrádok tvoria hospodárske lesy 150,49 ha (74,63 %), ochranné lesy 27,30 ha (13,58 %) a lesy osobitného určenia 23,69 ha (11,79 %).

Ochrana prírody a krajiny

Z hľadiska pôsobnosti orgánu štátnej ochrany prírody spadá riešené územie pod Štátnu ochranu prírody SR – Správa CHKO Dunajské Luhy. V katastrálnom území mesta sa nachádzajú tieto chránené územia:

- PR Čierna voda, ktorá bola vyhlásená v roku 1986, o rozlohe 6,3 ha za účelom ochrany mŕtveho ramena s bohatým výskytom leknice žltej (*Nuphar luteum*),
- PR Veľký les, ktorá bola vyhlásená v roku 1993, o rozlohe 21,9 ha za účelom ochrany fragmentov lesných porastov reprezentujúcich prirodzený typ lesa v Podunajskej nížine.

Ďalej sa tu nachádzajú dve lokality navrhnuté na ochranu biotopov a druhov európskeho významu:

- Územie európskeho významu SKUEV0094 Veľký les, o rozlohe 40,83 ha,
- Územie európskeho významu SKUEV0096 Šurianske slaniská o rozlohe 188,72 ha za účelom ochrany biotopov 1340* Vnútrozemské slaniská a slané lúky a 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky. V území je vyhlásené Chránené vtáčie územie Dolné Považie za účelom ochrany lesných a mokradných biotopov.

V zmysle Vyhlášky KÚ ŽP v Nitre 2/1996 z 20. 11. 1996 rešpektovať chránené stromy:
S 429 Orechy vo Veľkom lese (*Juglans nigra*) – 5 ks,
S 265 Maklúra pomarančová (*Maclura pomifera*) – 3 ks.

Mesto Šurany pri zabezpečovaní činností preneseného výkonu štátnej správy v oblasti ochrany prírody v roku 2019 dodržiavalo nasledovné všeobecne záväzné právne predpisy:

- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o ochrane prírody a krajiny),
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny je mesto Šurany príslušné na vydávanie súhlasov na výrub drevín a určovanie náhradnej výsadby. V zmysle Zákona o ochrane prírody a krajiny v roku 2019 oddelenie životného prostredia na základe žiadostí občanov a ich posúdenia vydalo 31 rozhodnutí o výrube drevín s celkovým správnym poplatkom 560 eur a 1 rozhodnutie vydalo z vlastného podnetu mesta z dôvodu zlého zdravotného stavu drevín na území mesta Šurany alebo bezprostredného ohrozovania majetku a zdravia občanov mesta. Taktiež boli vydané 4 vyjadrenie k opíleniu drevín na území mesta. Za výrub bola nariadená náhradná výsadba v počte 3 ks listnatých alebo ihličnatých drevín za každý vyrúbaný strom.

Odpady

Mesto Šurany na úseku odpadového hospodárstva postupovalo v roku 2019 v zmysle nasledovných právnych predpisov:

- Zákon NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŽP SR č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch,
- Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z.z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- Všeobecne záväzné nariadenie mesta Šurany č. 1/2018 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi a Všeobecne záväzné nariadenie mesta Šurany č. 6/2019, ktorým sa mení VZN č. 1/2018 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.

Zber a zneškodňovanie komunálneho odpadu na území mesta Šurany v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia mesta Šurany č. 1/2018 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi vykonáva Mestský podnik služieb Šurany. Odvoz odpadu zabezpečuje firma Branter Nové Zámky s.r.o. na skládku v obci Kolta.

Separovaným zberom bolo v roku 2019 podľa jednotlivých komodít vyzbieraných spolu 960,8 t odpadu:

Papier a lepenka	116,5 t
Sklo	112,4 t
Viacvrstvé materiály na báze lepenky	6,0 t
Vyradené elektr. a elektronické zariadenia	16,4 t
Plasty	103,4 t
Kovy	9,6 t
Biologicky rozložiteľný odpad	450,0 t
Drevo	146,5 t

V uplynulom roku na území mesta nevznikla žiadna ekologická havária, ktorú by musel riešiť krízový štáb. Najväčšou environmentálnou záťažou mesta je bývalá skládka komunálneho odpadu mesta Šurany pri ceste I/64, ktorá je uzatvorená. Skládka nebola doposiaľ rekultivovaná z dôvodu nedostatku finančných zdrojov mesta.

Z hľadiska odpadového hospodárstva je potrebné hlavne zlepšovať podmienky celoplošného separovaného zberu, zneškodňovať nelegálne skládky v intraviláne a extraviláne mesta, riešiť rekultiváciu mestskej skládky pri ceste I/64.

Doprava

Rýchle rastúce nároky na dopravu, ktoré súvisia s rastom podnikateľskej výroby, prestavby mesta a rekreácie s prihliadnutím na výhľadový počet obyvateľov si vyžaduje takú predstavu mesta a zmenu organizácie dopravy hlavne v centre mesta, ktoré zvýši životnú úroveň a životné prostredie obyvateľov vlastného mesta i obcí záujmového územia.

Cez územie mesta prechádzajú z nadregionálneho a z regionálneho hľadiska významné komunikácie, ktorými sú: cesta prvej triedy I/64 (Komárno-Nové Zámky – Šurany-Nitra), ktorá tvorí severojužnú komunikačnú kostru Nitrianskeho kraja, cesta prvej triedy I/75 (Sládkovičovo – Galanta – Šaľa – Nové Zámky), cesta druhej triedy II/580 (križovatka s cestou I/75-križovatka s cestou I/64 – Šurany-Podhájska - križovatka s cestou I/76).

Kostru miestnej komunikačnej siete tvoria priedahy ciest druhej a tretej triedy, ktorými sú: Cesta druhej triedy II/580, Cesta tretej triedy III/06420 v trase Nové Zámky - križovatka s cestou II/580, Cesta tretej triedy III/06421 v trase križovatka s cestou 06420 – Šurany, Cesta tretej triedy III/58001 v trase križovatka s II/580 - Lipová. Mesto Šurany v súčinnosti s Úradom Nitrianskeho samosprávneho kraja začalo jednanie ohľadom možnosti vybudovania okružnej križovatky na ulici SNP s ulicami M. R. Štefánika a Hasičskej a v súčasnosti prebieha vybavovanie podkladov k stavebnému povoleniu.

V záujme zlepšenia parkovacích možností osobných automobilov pri bytových domoch v Šuranoch bolo v roku 2008 pre občanov mesta zriadená možnosť prenajatia si a užívania verejného priestranstva pre trvalé parkovanie osobného motorového vozidla na vyhradenom priestore. Pri prideliovaní parkovacích miest a vyberaní poplatkov za parkovanie sa postupuje v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia mesta Šurany č. 3/2011 o vyhradenom parkovaní v meste Šurany. Zo súčasných 273 vyhradených parkovacích miest na sídlisku MDŽ bolo k 31.12.2019 rezervovaných 246 miest, z toho 28 miest je pre ZŤP občanov, voľné zostali 3 miesta a celkovo sa v roku 2019 na poplatkoch za parkovanie vybralo 24.184,67 eur.

V závere roka 2016 bolo schválené mestským zastupiteľstvom Všeobecne záväzné nariadenie mesta Šurany č. 6/2016 o dočasnom parkovaní motorových vozidiel na vymedzených úsekoch miestnych komunikácií na území mesta Šurany, ktorým sa od 24.4.2017 zaviedlo platené parkovanie motorových vozidiel s parkovacími automatmi na miestnych komunikáciách v Šuranoch na ulici Námestie hrdinov, na ul. M. R. Štefánika a na ul. Ž. Bosniakovej (od ul. M. R. Štefánika po ul. Bernolákovu).

V roku 2019 sa vybralo za platené parkovanie motorových vozidiel na miestnych komunikáciách v Šuranoch na ulici Námestie hrdinov, na ul. M. R. Štefánika a na ulici Ž. Bosniakovej celkove 43.713,50 eur. Z tejto sumy bolo 39.163,50 eur vybraných v parkovacích automatoch a 4.550 eur bolo vybraných za parkovacie karty (1 ks vyhradené parkovanie – 500 eur, 3 ks rezident parkovanie – 300 eur /3 x 100 eur/ a 25 ks neprenosné parkovanie – 3.750 eur /25 x 150 eur/). V roku 2019 sa vybralo za dočasné parkovanie motorových vozidiel na vymedzených úsekoch miestnych komunikácií v centre mesta Šurany o 3.269,50 eur viac ako v roku 2018.

Záver

Ochrana životného prostredia alebo environmentálna ochrana sú podľa zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov činnosti, ktorými sa predchádza znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia alebo sa toto znečisťovanie alebo poškodzovanie obmedzuje a odstraňuje. Zahŕňa ochranu jeho jednotlivých zložiek alebo konkrétnych ekosystémov a ich vzájomných väzieb, ale aj ochranu životného prostredia ako celku.

Životné prostredie, je priestor v ktorom sa všetci pohybujeme a preto všetci občania mesta musíme dbať spolu na ochranu životného prostredia, to je chrániť celý rad prírodných zdrojov – rastliny, živočíchy, vzduch, vodu a pôdu. Je to problém, no každý môže začať už doma, napr. separáciou odpadu, udržiavaním čistoty v okolí obydlija, ochranou zelene a pod. V rukách každého jednotlivca je sila – pozitívne ovplyvňovať kvalitu ŽP. Životné prostredie a človek ako jedinec v ňom predstavujú jeden systém a jeden celok. V tomto duchu je povinnosťou každého chrániť a zveľaďovať ŽP vo svojom bezprostrednom okolí.

Ing. Pavol Tóth
vedúci oddelenia životného prostredia,
výstavby, územného plánovania a správy
mestského majetku Mestského úradu Šurany